

Ezel Operatie

Als je ezels hebt als huisdieren, dan tref je soms het ongeluk dat een van je liefjes naar de kliniek moet voor een operatie. Misschien krijgen we er allemaal eens mee te maken, in meer of mindere mate, erg of minder erg. Maar iedereen hoopt dat de dieren gezond zijn en blijven natuurlijk.

Met informatie van de dierenarts, uit boeken, van internet en van ervaringen van ezel en paarden mensen maakten wij dit thema. Met dank aan alle informatie en ervaringen die wij van iedereen mochten krijgen, in dit thema konden verzamelen om het weer met anderen te delen.

verhalen, ervaringen en foto's zijn dus niet allemaal van onszelf maar een verzameling van meerdere mensen en ezels.

Lees, kijk en leef mee.

Het thema is verdeeld in:

- [Gezondheidsprobleem](#)
- [Thuisbehandeling](#)
- [Naar de kliniek](#)
- [Poliklinisch of meerdaagse opname](#)
- [voorbereiding en narcose](#)
- [de operatie](#)
- [nazorg thuis](#)
- [tips](#)

Gezondheidsprobleem

ezelveulen Primeroze heeft niet volgroeide pootjes door haar vroeggeboorte, en krijgt gips

Wanneer je ezel gezondheidsproblemen heeft wat je zelf niet kan oplossen, moet je alert zijn en de dierenarts laten komen. Denk hier altijd aan het gegeven, dat een ezel een taai dier is, wat heel goed in stilte de pijn draagt. En dat kan een groot nadeel zijn, omdat je soms erg laat ontdekt dat er überhaupt een gezondheidsprobleem is.

Lichamelijke controle die je regelmatig doet, en het observeren van het gedrag kunnen je hierbij helpen tijdig een probleem te erkennen.

Zo kan een klein bubbeltje op een paarden of ezel been, eruit zien als een klein wondje waar het korstje van af valt. Houdt het voor de zekerheid dan maar in de gaten en behandel wondjes met geschikte wonden zalf of laat de dierenarts het checken, zeker als het groeit. Het zou zomaar een wrat kunnen zijn, of een sarcoid die vaak bij paard achtigen voorkomt.

Maar ook kan een beetje buikpijn uitmonden in flinke kolieken, of als reden een darm infectie hebben.

Mank lopen kan dan weer wijzen op een hoef infectie, steentje in de hoef, maar misschien ook erger, een gewrichts probleem. En zoals op de foto, bij vroeggeboorte kunnen de pootjes niet volgroeid zijn, en moeten ze om recht te blijven in het gips.

Maar ook sloomheid, slecht of niet recht kunnen lopen, kunnen tekenen zijn dat er of iets met de gewrichten is, maar ook zelfs dat er een hartritme stoornis is of epilepsie.

Thuisbehandeling

thuisbehandeling van een wond

Vaak kun je een wond, of een blessure goed thuis behandelen. Met advies van je dierenarts kun je soms al een heel eind komen. Ook bij hoef problemen kan de hoefsmid je helpen met de thuisbehandeling.

verder kan een dierenarts of hoefsmid ook tijdens bezoeken thuis helpen met de thuisbehandeling, zoals bandages aanleggen, of een hoefverband, wondverzorging of spuiten zetten. Hier zijn uiteraard wel kosten aan verbonden. Soms kan het zijn dat een dierenarts je leert hoe je medicatie aan je ezel kunt geven, en zelfs hoe je spuiten kunt zetten. mits deze intra musculair zijn, dat wil zeggen in de spier, want in een ader is niet zo eenvoudig te leren, daar komt een dierenarts aan te pas.

Een castratie kan soms thuis plaatsvinden dat gebeurt dan meestal in de wei, omdat in de stal té veel stof aanwezig kan zijn door het stro of hooi. Vele castraties gebeuren echter ook op een kliniek. Bespreek met uw dierenarts altijd de voor en nadelen, en maak een keuze die bij u en uw ezel past.

Wij van Leone zijn eens bij een weide-castratie aanwezig geweest, en iedereen moet voor zichzelf bepalen of je daar wel of niet tegen kunt. Zeker als het je eigen dier aangaat, is het soms moeilijk om bij een (soms bloederige) ingreep aanwezig te zijn. Maar anderzijds kan het ook fijn zijn, zodat je een helpende hand kunt uitsteken.

warm houden met lamp en dekje

Naar de kliniek...

een bijzonder opname in de kliniek in Gent, Dio voor zijn pacemaker (ezelshoeve)

Als de behandeling voor het probleem niet thuis kan zul je naar een dieren kliniek moeten gaan met je ezel. Voor een ingreep, of voor grotere operaties en onderzoeken kom je daar niet onderuit.

Bij sommige ingrepen kun je gewoon terecht bij je eigen dierenartsen kliniek in Nederland of België.

Maar bij meer complexere operaties is het wenselijk om te kiezen voor een gespecialiseerde paarden kliniek. Vraag altijd even na of ze ervaring met ezels hebben dat is wel zo fijn. In de dieren kliniek in Gent hebben verschillende dierenartsen veel ervaring met ezels. Daar heeft ezeltje Dio van de Ezelshoeve ook

zijn pacemaker gekregen, dat is toch wel heel bijzonder.

Je kunt je ezel helaas niet voorbereiden op een kliniek operatie, het voordeel is, dat je ezel dus ook niet zenuwachtig zal zijn van te voren.

Dat is meer voor de baasjes zelf helaas.

Om de stress voor je ezel en dus ook voor jezelf zo kort en min mogelijk te maken, is het slim om het goed voor te bereiden.

Spreek met je dierenarts de dag en tijd goed af, en informeer waar en hoe je precies naar binnen moet bij de kliniek.

Bereid dan thuis je trailer voor zodat je na het inladen van je ezel, meteen op je gemak kunt vertrekken. Neem uiteraard halster en halster touw mee en vergeet het paspoort niet wat je altijd bij je moet hebben als je je ezel vervoert.

Probeer zo rustig mogelijk te blijven, en voel je jezelf toch erg gespannen, blijkt het te helpen om een diep en hoorbaar te zuchten of gapen. Het schijnt zelfs de ezel rustiger te krijgen.

Schrik er niet van als je ezel van alle spanning al in de trailer aan de diaree komt, dat is een reactie op stress.

Poliklinisch of meerdaagse opname

Paard Donna in haar ziekenboeg in de kliniek

Bij een poliklinische opname is je ezel in 1 dag op de kliniek of dierenartsenpraktijk klaar met de onderzoeken of de behandelingen. Meestal gaat het dan om een wat kleinere ingreep. Deze opname is een stuk minder belastend voor de ezel en ook voor de thuisblijvers.

Toch het is van belang stil te staan bij de reactie die het teweeg kan brengen in de kudde als een maatje een hele dag weg is, en thuiskomt met vreemde "ziekenhuisgeuren". Informeer of je kunt wachten tot dat de ingreep klaar is.

Soms mag je zelf aanwezig zijn bij de ingreep, en dan kun je zodra het goed gaat je dier weer mee naar huis nemen.

Het is aan te raden om thuis de thuisblijvende ezels een klein stukje weide te geven, zodat ze goed bij elkaar moeten blijven. Dit omdat het weg gaan en blijven van hun

kudde genoot stress geeft, en het goed is dat de rest goed bij elkaar blijft en ze niet zoekend op een groot terrein gaan zoeken. Zo voorkom je een hoop geren en beperk je het risico van blessures die hieruit kunnen ontstaan.

Als het om een langere meerdaagse opname in een kliniek betreft is het misschien slim om wat meer voorbereidingen te treffen om alles goed en rustig te laten verlopen.

Zeker als het gaat om ezels die heel hecht zijn aan elkaar, hun levensmaatje zeg maar, en die gescheiden moeten worden omdat een van beiden naar de kliniek moet gaan.

Wanneer maatjes voor langere tijd van elkaar gescheiden moeten worden, staat er een grote kans op dat beide gaan weigeren te eten, of apathisch gedrag geen vertonen zoals doelloos heen en weer lopen of alleen maar voor een afrastering staan kijken.

Wanneer het eetpatroon hierdoor gaat afwijken, bestaat er een risico op ziekten zoals hyperlipemie.

Overleg met uw dierenarts, of met de betreffende kliniek, of een 2e ezel mag meekomen. Leg uit dat het voor u en uw ezel wenselijk is, dat het maatje meekomt naar de kliniek.

Zo blijft er meer rust gehandhaafd, en kan een herstel voorspoediger verlopen vanwege de enorm sterke onderlinge band tussen ezels. Onderschat deze banden niet! maar overweeg goed, welke voor en nadelen er aan zitten.

Vraag bij de kliniek na of ze een bezoek regeling hanteren, zodat je je ezel kunt bezoeken.

Uiteraard heb je het paspoort van je ezel bij je, en kan zijn dat ze dat in de kliniek innemen voor de administratie.

Denk er ook aan om je eigen legitimatie bewijs bij je te hebben, daar vragen ze eventueel na, om een kopie van te maken, of bij het invullen van het opname formulier. Er kan ook een ontslag formulier gehanteerd worden.

Soms gebeurt het dat je met een paard of ezel voor een opname naar een paarden kliniek moet gaan. Dan is het misschien niet duidelijk hoe lang de opname zou zijn. Dan kun je uit voorzorg een maatje voor je paard of ezel mee nemen. Vaak geeft dat rust bij het dier wat behandeld moet worden maar ook bij het maatje. Zeker wanneer u maar beschikt over 2 dieren is het aan te bevelen.

Voor u zelf is het fijn te weten dat vele klinieken een goed bezoek regeling hebben voor de baasjes. Vaak mag je ook elke dag een keer bellen om te horen hoe het met je paard of ezel gaat. Soms maakt de kliniek een afspraak met je dat hun juist naar het thuis front bellen met het laatste nieuws van de onderzoeken bijvoorbeeld. De meeste klinieken hanteren een opname en een ontslag formulier van uw dier.

Op beide formulieren staan de afspraken en regels, de reden waarom het dier wordt opgenomen, en de nazorg die je thuis kunt geven wanneer de ezel weer naar huis mag. Beide formulieren dienden ondertekend te worden door de behandelend dierenarts én de eigenaar.

In de kliniek kunnen ze het paardenpaspoort innemen voor de administratie, tijdens de gehele opname. En krijg je weer netjes retour bij het invullen van de ontslag papieren.

Vaak heeft een kliniek een vaste behandelende dierenarts voor je paard of ezel, die je op verzoek ook kunt spreken over de gezondheids toestand van je dier. Zo kun je om uitleg vragen welke onderzoeken gedaan werden, wat de uitslag was en wat er nog moest gebeuren.

de helft van het team aan de slag met de neustube

Het kan voorkomen dat bij aankomst bij de kliniek er een team van dierenartsen, assistenten en leerlingen klaarstaat, dit is afhankelijk van naar welke kliniek u gaat. Ze willen meestal meteen aan de slag met onderzoeken, sommige houden zich bezig met het rustig houden van het te behandelen dier terwijl anderen bezig zijn met het onderzoeken van het dier.

Terwijl weer een ander zich bekommert om de baasjes, en de administratie door formulieren die ingevuld moeten worden. Vaak werken die dierenartsen al lang en goed samen en kan het ondanks de drukte allemaal toch nog heel rustig verlopen.

Vorbereitung en narcose

scheren voor de operatie van een voorpoot

Als het dan zover is, en je komt met de trailer aan bij de kliniek, is het verstandig om met 2 personen te zijn. Zo kan 1 persoon zich bekommeren om de ezel, en de andere kan bij de kliniek naar binnen gaan en met de dierenarts kort overleggen of je naar binnen kunt komen, en waar je naar toe moet lopen met de ezel.

Voordat de operatie echt begint, wordt je ezel natuurlijk goed gecontroleerd, worden hart en longen beluisterd, en wordt de ezel gewogen.

Na het wegen kan het zijn, dat er al een injectie gezet wordt, waarvan de ezel heel sloom wordt.

Meestal gaat je ezel dan nog niet liggen, maar dat is afhankelijk van hoe sterk de reactie van het lichaam is.

Als je ezel nog nooit eerder zulke injectie heeft gehad, of een narcose is het nooit helemaal exact in te schatten.

In sommige klinieken gaat een ezel op een operatie tafel, is er bij een dieren kliniek geen ruimte genoeg op een tafel, dan kan de dierenarts er ook voor kiezen om het dier op de grond te laten liggen. Een tafel kan gebruikt worden mét banden om de ezel vast te leggen.

Afhankelijk van de ingreep is dit een mogelijkheid, en zal per dierenartsen praktijk of kliniek ook verschillen.

Meestal wordt er een infuus voor de narcose aangelegd, en is er een operatie assistente die dit infuus in de gaten houdt.

Een ezel is meestal redelijk goed en rustig onder narcose te brengen vanwege hun

onverstoorbare en rustige karakter (ietwat stoïcijns wordt het ook genoemd)
Een nadeel is dat hierdoor het pijn hebben van de ezel niet altijd goed kan worden onderkent.

Het sederen van een ezel kan mogelijk afwijken van dat van een paard.

Daarom is het verstandig dat de assistente de diepte van narcose in de gaten blijft houden.

En indien nodig meer of minder anesthesie toedienen.

In het Diergeneeskundig Memorandum wordt geadviseerd om bij een ezel gebruik te maken van ketamine, gecombineerd met een benzodiazepine (diazepam of midazolam).

Om een goede narcose toe te dienen, is het gewicht van groot belang.

Zeker omdat een ezel erg gevoelig is voor bijwerkingen bij overdosering.

Het advies van het diergeneeskundig memorandum, komt voort uit het feit dat een ezel makkelijker en veiliger "bijkomt" van de narcose en is de recovery rustiger en korter.

Ezels kunnen ook met behulp van inhalatie anesthetica onder narcose gebracht worden.

Hierbij dient met rekening gehouden worden met de nauwe stemspleet en de nauwe neusspleten.

Het onder controle houden van de diepte van de narcose gebeurt het beste door middel van het controleren van het ooglidreflex en de stand van de oogbol, de ademhaling en de polsslag (in de hals).

castratie pony in de weide

Vaak verloopt het vooronderzoek voorspoedig, en kan uw dier al snel na het wegen een injectie krijgen.

Het duurt meestal niet erg lang voordat uw paard of ezel begint te wankelen, vaak is

het fijn als u even blijft en u het dier kunt ondersteunen bij de stapjes die nog genomen moeten worden richting operatie ruimte. Schrik niet als de voorbenen wijd gaan staan, dit is om stabiliteit te zoeken, vaak is het verzetten van de achterbenen al in een snel tempo erg moeilijk omdat de kracht uit haar heupen lijkt te gaan. Het komt voor dat de opererende dierenarts ervoor kiest om uw dier op de grond te laten liggen, met een doek eronder en een schapenvacht. Dit wordt vaak als heel prettig ervaren omdat paardachtigen zich wel eens verzetten tegen de narcose. Als ze dan op een operatie tafel moeten gelegd worden moeten ze echt vastgelegd moeten worden (fixatie) vanwege het spartelen. Eenmaal op de grond en plat, kan de narcose voorbereid en krijgt uw dier het infuus. Het narcose infuus is niet altijd even makkelijk in te brengen omdat het dier kan gaan puffen en snuiven. Dit is naast het spartelen ook een teken dat ze zich verzetten tegen de sloomheid, en zichzelf niet wilde overgeven aan de “narcose-slaap”.

pony onder narcose

De kliniek

Röntgen kamer in een kliniek

Omdat ezels onder de paardachtigen behoren, kun je voor een behandeling voor je ezel terecht bij de meeste paarden klinieken. Het is verstandig om van te voren te informeren wat de mogelijkheden zijn voor je ezel en welke paardenkliniek ook over voldoende ervaring beschikt in het behandelen van ezels. Nog beter is, om wanneer je ezels houdt, al op voorhand weet bij welke paardenkliniek je terecht kan, bespreek dit indien nodig met je dierenarts of informeer bij mensen die ook ezels hebben naar welke kliniek zij gaan, zijn geweest of kunnen adviseren.

In geval van spoed hoef je dan niet meer op zoek te gaan naar een paardenkliniek waar je met je ezel terecht kunt.

Voor ons, hier in zuid Limburg, zit er een paardenkliniek in Luik, waar ze erg gespecialiseerd zijn en ook ervaringen hebben met ezels. Verder is er een paardenkliniek in Schimmert, waar wijzelf hebben geïnformeerd of we daar terecht konden in geval van spoedbevalling of keizersnede.

Het gaf ons een gerust gesteld gevoel om te weten dat we er terecht konden.

Maar ook de kliniek in Luik is vanuit Zuid-Limburg relatief snel te bereiken.

Informeert u dus bij u in de buurt voor een goede paardenkliniek voor uw ezel.

Bij sommige klinieken is het ook mogelijk om door een raam de operatie te volgen. De inrichting van een kliniek kan onderling verschillen, afhankelijk waar je naar toe gaat.

De faciliteiten die je er tegen kunt komen zijn:

Operatie kamer: voor het uitvoeren van de operatie

Röntgen kamer: voor röntgen foto's, soms ook voor echoscopie, MRI en CT

Uitslaap kamer/recovery: om een dier onder narcose te brengen en om weer bij te komen uit de narcose

Binnen manege: om bij een dier in beweging beter te kunnen beoordelen was de problemen zijn

Buiten ruimte: vaak verhard, om problemen in het bewegingsapparaat beter te kunnen vaststellen

Poli of onderzoek ruimte: voor alle ander onderzoeken

Laboratorium: voor alle laboratorium onderzoeken

röntgen van een hoef

30 dagen dracht

Echo zwangerschap

Sommige paarden klinieken beschikken over apparatuur waar ze bij de patiënt thuis op stal ook röntgen foto's kunnen maken. Kan soms heel handig zijn.

Naast chirurgische ingrepen kun je in een kliniek ook terecht voor heel veel andere onderzoeken of behandelingen op verschillende gebieden oa. :

- Röntgen
- Endoscopie
- Echografie
- Gebitsverzorging
- Osteopathie
- Hoefproblemen
- Gynaecologie
- Laboratorium
- Speciaal voeding

De operatie

Operatie Paard in hospitaal Visdonk

Afhankelijk van je dierenarts, de praktijk of kliniek waar je naar toe gaat, en om wat voor een operatie het gaat, heb je misschien de mogelijkheid om bij de ingreep aanwezig te zijn of achter glas te volgen.

Zodra je ezel onder narcose is, wordt hij in de meeste gevallen op een (in hoogte) verstelbare operatie tafel gelegd.

Meestal is er een anesthesist of dierenarts assistente die zich volledig bezighouden met de narcose van je ezel. Daarnaast heb je dan de opererende arts(en) of specialist die zich volledig concentreren op de ingreep die gebeuren moet.

Nadat de operatie afgerond is, kan je ezel naar de recovery of uitslaapkamer.

Soms kan er gekozen worden om je ezel een injectie te geven waardoor hij sneller bij komt.

Zodra de narcose afgekoppeld wordt, zal je ezel al weer snel bij komen. Waarbij hulp nodig kan zijn, bij het weer op de benen staan. Zodra je ezel weer goed kan stappen, en weer helemaal helder kijkt, kan hij na controle van de dierenarts, weer mee naar huis (bij een poliklinische ingreep) of kan je ezel terug naar zijn box in de kliniek.

Waar jij zelf uiteraard weer fijn op bezoek kunt komen.

In sommige situaties kan een dierenarts kiezen om de ezel liggend op de grond op een onderdeken en schapen vacht te opereren.

Het kan zijn dat bijvoorbeeld de verstelbare operatietafel in de dierenkliniek niet handig genoeg is om te gebruiken, waardoor de dierenarts de voorkeur geeft aan de grondligging. Dit is totaal niet belastend voor het dier, maar juist erg handig met gaan liggen en weer opstaan. Het is meer belastend voor de dierenarts die constant gebukt en op de knieën aan het werk moest.

kijk operatie paarde been

Bij vele operaties en ook bij vooronderzoeken moet het te behandelen gebied geschoren worden. Zodat de het gebied beter zichtbaar wordt, maar ook beter bereikbaar, en er uiteraard ook geen vuil in de wond kon komen van omliggende vacht.

Bij sommige dierenartsen is het bespreekbaar of je zelf als eigenaar bij de ingreep aanwezig mag zijn, dit is sterk afhankelijk van de soort ingreep maar ook verschilt dit per kliniek en dierenarts natuurlijk. Vraag van te voren naar de mogelijkheden. Het kan misschien wel heel eng zijn om er bij te zijn, dus maak voor uzelf een goede overweging.

Een dierenarts moet voor de ingreep uiteraard alles ontsmetten voordat hij of zij aan de slag kan gaan met bijvoorbeeld een insisie maken. Uiteraard is elke ingreep anders, een castratie is natuurlijk heel anders dan het verwijderen van littekenweefsel bijvoorbeeld.

Tijdens een ingreep zijn er meestal meerdere assistenten aanwezig om toe te zien dat de narcose goed werkt. Ook om te bepalen of de narcose diep genoeg is, of juist té licht. Bij een té lichte narcose kan het zijn dat een dier begint te spartelen, of te schudden met hoofd of poten. Anderzijds is een té diepe narcose niet wenselijk. Een assistent is druk in de weer, omdat hij of zij ook het hart controleren maar ook het oogreflex, de longen worden beluisterd, en de pols wordt gevoeld. Het is van groot belang dat de alertheid van het dier goed in de gaten te houden, zodat de ezel niet té diep en niet té ondiep onder narcose is.

Andere assistenten kunnen aanwezig zijn om te helpen bij het vasthouden van de ezel, het aangeven van materiaal, het vasthouden van hoofd of poten of het stihouden van het gebied waar de dierenarts aan de slag gaat.

hechtingen na een ongeluk, en buik bandages

Ook bij het hechten van een wond, kan de assistent veel hulp bieden aan de dierenarts. Als alles klaar is, moet na ontsmetting van het behandelde gebied, er eventueel nog verbanden worden aangelegd, of gips worden gegeven. Daarna wordt het dier van het narcose infuus af gehaald. Het is voor het dier dan heel fijn dat er frisse lucht binnen komt, dit is niet in elke behandel ruimte mogelijk. Door deze extra frisse lucht kan een dier makkelijker bijkomen. Een dier wat bij komt uit de narcose kan de ezel een heel zwaar hoofd hebben, ook snurken kan voorkomen, totdat het genoeg bij is gekomen, om te willen opstaan.

Ook dan zijn de assistenten weer nodig, om het dier te helpen met opstaan, en stappen. Of je nu in een kliniek ene ingreep krijgt, of een castratie op de wei, het voorzichtig aan stappen helpt de ezel om beter bij te komen vanuit de narcose. Een ezel die uit de narcose komt lijkt een beetje dronken, maar eenmaal aan het lopen heeft een ezel meestal een sterke wil om weer vooruit te gaan. En de meesten staan als snel na een ingreep weer goed op de hoeven. Bij de ingreep thuis zal de dierenarts alles opruimen, en weer vertrekken zodra het enigszins mogelijk is, en zal u met tips voor de thuis behandeling uw dier verder moeten verzorgen.

Bij een poliklinische ingreep mag u daarna met uw dier naar huis, maar dan moet uw ezel wel stevig op de hoeven staan, goed lopen, helder zijn, en fit genoeg zijn om in de trailer vervoerd te worden. Wanneer u over een trailer camera beschikt, is het natuurlijk aan te raden om die te gebruiken. En dan maar lekker naar huis om verder op te knappen.

Nazorg thuis

bandages

Iedere paard, pony of ezel die na een operatie naar huis komt, heeft thuis nog extra nazorg nodig. Of het nu wond verzorging is, of medicatie geven, er zullen ook nog extra dierenarts controles bij horen. Plan indien mogelijk dus een operatie, wanneer je in de mogelijkheid bent om thuis te zijn om de zieke te verzorgen. Eventueel een bewakings camera in je stal is een oplossing, zodat je de ziekenboeg thuis goed in de gaten kunt blijven houden.

De eventueel thuis blijvende dieren zullen de zieke welkom thuis heten, maar zullen hun kuddegenoot ook vreemd vinden, omdat er een kliniek luchtje aan zit. Zorgt u in ieder geval voor veel rust, een box om rustig weer bij te komen en op te knappen. Misschien moet u thuis nog medicatie geven, pijnstillers, ontstekingsremmers of moet u nog de wond controleren of verzorgen. Vraagt u aan de dierenarts om tips op papier.

Bij een operatie heeft u te maken met hechtingen, dus de dierenarts zal zeker na 10 dagen nog eens bij u thuis moeten komen om deze te verwijderen, en de ezel nog eens te controleren.

Medicatie kunt u geven met wat wortel, gedroogd brood, of stroop

Soms is het daarna nog afwachten op een uitslag van bijvoorbeeld een weefsel onderzoek, röntgen foto's, of bloed onderzoek.

Tips

Tijdens het creëren van dit thema/verhaal over operaties, ben ik veel informatie en tips tegengekomen.

Onderstaande tips wil ik jullie niet onthouden.

*Op de website van sommige klinieken of dierenartsen staan korte informatieve filmpjes, zoals bijvoorbeeld de paarden kliniek van Venlo waar je kunt meekijken bij hun werk.

*Er bestaan paardenverzekeringsmaatschappijen waarbij je indien je dat wenselijk vind (of op advies van de behandelende kliniek) een verzekering kan afsluiten voor de operatierisico's. Waarbij de vraag of dit wenselijk, nodig en mogelijk is voor ezels.

NB . er is meer informatie te vinden over paarden en pony's dan ezels, maar dat wil niet zeggen dat ezels geen kliniek opname, operatie of ingreep nodig hebben helaas.

Bronnen:

www.uu.nl/faculty/veterinarymedicine/NL/dierenklinieken/ukp

[paardenkliniek venlo](#)

[paardendierenarts](#)

[paardenkliniek de veluwe](#)

[Dieren hospitaal Visdonk](#)

[paardenkliniek utrecht](#)

[dierengeneeskunde](#)

[veterinairewondverzorg](#)

Het geneeskundig memorandum

Dierenartsen van de Praktijk Berg en Dal